

vier fietsroutes

Langs IJssel, Bongerd en Boerderij

Stichting IJsselboomgaarden - Stichting IJsselhoeven

STICHTING IJsselhoeven

Voorwoord

Beste fietser,

Je hebt zojuist het fietsrouteboekje 'Langs IJssel, bongerd en boerderij' opengeslagen. Dit boekje is gemaakt door Stichting IJsselhoeven en Stichting IJsselboomgaarden. Twee stichtingen die zich inzetten om de cultuur en het landschap van de IJsselstreek te behouden, te ontwikkelen en toegankelijk te maken. Tijdens deze routes kun je veel van de rijke cultuur van dit gebied ontdekken en beleven. De routes leiden langs enkele van de best behouden IJsselhoeven van de streek en je zult verschillende boomgaarden aandoen. Afhankelijk van het seizoen kun je hier genieten van de prachtige bloesem of de rijpe appels zien hangen.

Dit boekje is ontwikkeld in het kader van de projecten 'IJselfruit, inspiratiebron voor landschappelijke versterking' en 'Verder werken aan IJsselhoeven'. In het project 'IJselfruit, inspiratiebron voor landschappelijke versterking' biedt Stichting IJsselboomgaarden inspiratie en zoekt samen met boomgaardeigenaren naar nieuwe mogelijkheden om de hoogstamboomgaarden in de IJsselstreek te behouden en te ontwikkelen. In het project 'Verder werken aan IJsselhoeven' zet Stichting IJsselhoeven zich in voor de ontwikkeling van de typische T-boerderijen in de IJsselstreek en hun omgeving, waaronder het erf.

Wij bedanken alle vrijwilligers die zich inzetten voor de stichtingen. Zonder hen was het onmogelijk geweest aan onze projecten te werken en deze routes te ontwikkelen.

Wij wensen u veel fiets- en leesplezier.

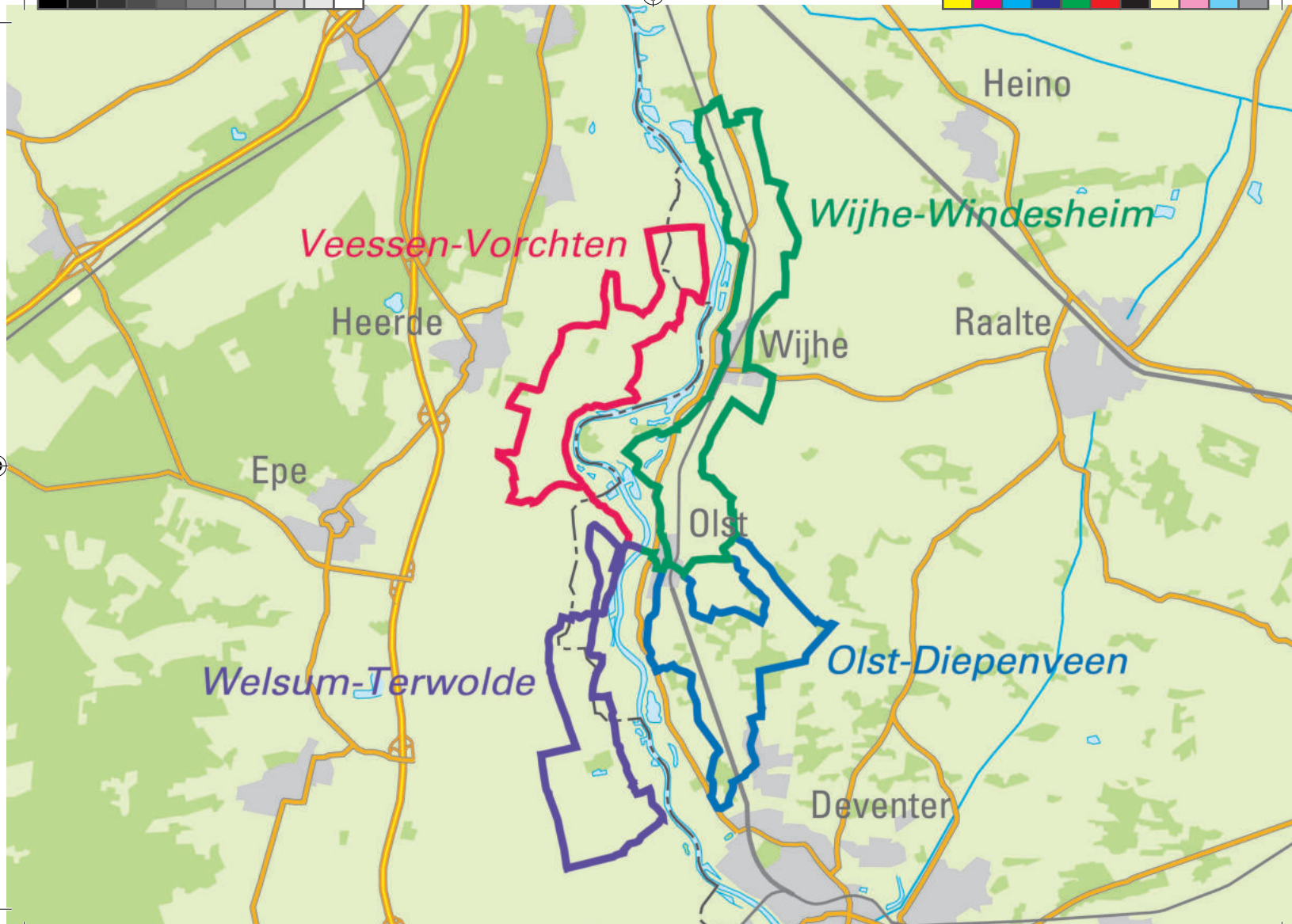
*Bestuur Stichting IJsselhoeven
Bestuur Stichting IJsselboomgaarden*

Inhoudsopgave

Voorwoord	3	
Leeswijzer	7	
Over de stichtingen	8	
Geschiedenis van boomgaarden en boerderijen	11	
Heden en toekomst van boomgaarden en boerderijen	14	5
Erven langs de IJssel	16	
Route Veessen-Vorchten	19	
Route Wijhe-Windesheim	25	
Route Welsum-Terwolde	35	
Route Olst-Diepenveen	45	
Colofon	55	

Leeswijzer

Dit boekje is ten eerste een fietsrouteboek, je vindt hierin vier fietsroutes die je langs de mooiste boerderijen en de fraaiste boomgaarden voeren. Daarnaast vind je in het boek informatie over de Stichting IJsselhoeven en IJsselboomgaarden en achtergrondinformatie over de geschiedenis, het heden en de toekomst van de hoeves en boomgaarden in de IJsselstreek.

De omschrijvingen van de routes beginnen allemaal bij de pont Olst-Welsum. Bij de pont is parkeergelegenheid. Natuurlijk is het ook mogelijk de route op een ander punt te beginnen. Alle routes zijn ongeveer 30 km lang. U kunt de routes ook combineren. De omschrijvingen van de routes vindt u verderop in dit boek.

7

Route Veessen – Vorchten
vanaf pagina 19

33 km

Route Welsum - Terwolde
vanaf pagina 35

30 km

Route Wijhe – Windesheim
vanaf pagina 25

35 km

Route Olst - Diepenveen
vanaf pagina 45

30 km

Over de stichtingen

Stichting IJsselhoeven

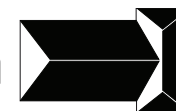
In de vallei van de mooiste rivier van Nederland, de IJssel, liggen bijzondere boerderijen, de IJsselhoeven. Deze boerderijen met hun dwarse voorhuizen, de grote tuinen met vaak een rode beuk en de grote schuren zijn getuigen van een rijke tijd in de IJsselvallei. De hoeven dragen bij aan de eigenheid van het gebied.

Het onderhoud, en daarmee het behoud van de boerderijen, is vaak een probleem. De IJsselhoeven voldoen niet meer aan de eisen van de moderne agrarische bedrijfsvoering. Vaak is een nieuwe bestemming wenselijk.

Om de boerderijen en hun erven te 'behouden door verandering', hebben we, een groep bewoners, in 2003 de Stichting IJsselhoeven opgericht. We zetten ons er voor in om dit bijzondere agrarisch erfgoed in stand te houden en het een nieuwe toekomst te geven. Daarbij besteden we aandacht aan de gebouwen, erfinrichting en aan het behoud van agrarisch erfgoed in het algemeen.

Voor meer informatie en contactgegevens
kijk op www.ijsselhoeven.nl

STICHTING **IJsselhoeven**

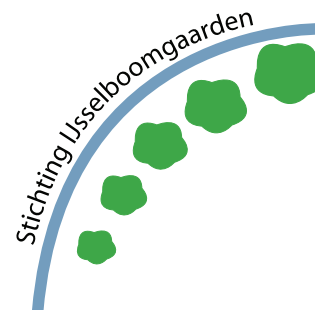

Stichting IJsselboomgaarden

Stichting IJsselboomgaarden zet zich in voor behoud en ontwikkeling van de hoogstamboomgaarden in de IJsselstreek. Wij versterken hiermee het landschap en maken het verhaal van de boomgaarden en de fruitteelt in de IJsselstreek opnieuw levend en belevend. Samenwerking tussen boomgaardeigenaren is hiervoor essentieel. De stichting stimuleert deze samenwerking, biedt kennis en organiseert ondersteuning voor de boomgaardeigenaren. Daarnaast ontwikkelen wij nieuwe manieren om de boomgaarden een economische, ecologische, sociale of cultuurhistorische betekenis te geven. De inspiratie hiervoor komt uit binnen- en buitenland en uit het verleden en het heden. De stichting vertaalt dit naar mogelijkheden voor de IJsselstreek. Een voorbeeld hiervan is het idee voor mobiele installatie die fruit perst tot houdbaar sap, wat heeft geleid tot de bouw van de Welsumse Sapmobiel.

9

Voor meer informatie en
contactgegevens kijk op
www.ijsselboomgaarden.nl

Salland Natuurlijk Gastvrij!

In de provincie Overijssel ligt een uniek vakantiegebied, tussen de rivier de IJssel en het Nationaal Park De Sallandse Heuvelrug: Salland! Salland is een streek met gezellige dorpen en de oude Hanzestad Deventer, met monumentale boerderijen, statige landhuizen, prachtige havezaten en gerestaureerde molens. Een authentiek stukje Nederland waar het goede bewaard is gebleven met een geheel eigen charme en karakter. In Salland is veel afwisselende natuur: weidse uiterwaarden, een prachtig coulisselandschap en een bosrijke heuvelrug, mooie natuurreservaten en bloeiende heidevelden.

Salland heeft veel te bieden en het bruist van de activiteiten. Grootschalig massa toerisme zult u hier niet vinden maar wel een rijk gevarieerd kleinschalig aanbod. En dat is nou net onze kracht.

Voor meer informatie en contactgegevens kijk op www.sallandnatuurlijkgastvrij.nl

10

Geschiedenis van boomgaarden en boerderijen

Voorspoed

Rond 1840 begint een tijd van grote voorspoed voor de boeren in Nederland. De bevolking in West-Europa groeit. Zowel in ons eigen land, als vanuit het buitenland neemt de vraag naar voedsel en dus landbouwproducten toe. De uitvoer van runderen vertwintigvoudigt, de export van kaas, boter, vlas, haver en aardappelen groeit en de prijzen stijgen. Het is goed te zien dat er veel wordt verdiend. Boeren steken hun verdiende geld in de verbouw en later ook in de nieuwbouw van grote boerderijen. Bestaande boerderijen worden in de IJsselstreek uitgebreid met een nieuw woongedeelte dat dwars op de bestaande boerderij wordt gebouwd. Hierdoor ontstaan de typische T-vormige IJsselhoeven. Nieuwe boerderijen worden in dezelfde vorm gebouwd. Naast deze grote boerderijen ontstaan grote bijgebouwen. Bij deze boerderijen zijn kleine boomgaarden te vinden. Het fruit is voornamelijk voor eigen gebruik.

11

Landbouwcrisis

Rond 1870 beginnen de eerste wolken aan de lucht te verschijnen. Binnen de kortste keren wordt de Europese markt overspoeld met granen en andere landbouwproducten uit Amerika en Rusland. Door nieuwe vervoersmogelijkheden, zoals de stoomvaart, kunnen landbouwproducten van elders ineens goedkoop in Europa worden afgezet. Er ontstaat een grote crisis in de Nederlandse landbouw. Toch komt de crisis in de IJsselstreek niet zo hard aan als in andere regio's in het land. De goede grond maakte het mogelijk om over te schakelen op andere gewassen en bedrijfstakken. De veehouderijprijzen houden beter stand dan die van de granen. Veel boeren gaan meer aan veehouderij doen of richten zich op de productie van veevoer. Veel akkerbouwgronden worden omgezet in grasland en in weideboomgaarden.

Opkomst fruitteelt

In de beginjaren van de twintigste eeuw stijgt de prijs van fruit door de groeiende Nederlandse vraag naar fruit, betere transportmogelijkheden en goede prijzen bij de export. Hierdoor worden in de IJsselstreek veel boomgaarden aangelegd. De vruchtbare klei langs de IJssel leent zich heel goed voor de teelt van fruit. De fruitteelt zorgt voor extra inkomen op de boerderijen naast melkvee en akkerbouw. De teelt is extensief en met weinig beheer, fruit is een bijproduct. Vanaf circa 1920 groeit de fruitproductie sterk. Door onderzoek, het geven van voorlichting en scholing, verbeteren boeren steeds weer de productie. De goede prijs die men voor het fruit krijgt, stimuleert de aanleg van meer boomgaarden. De grootste oppervlakte wordt bereikt in 1950. Toen was er meer dan 2000 hectare weideboomgaard in de IJsselstreek.

Schaalvergroting

Na de Tweede Wereldoorlog vindt er, vooral onder invloed van Europees beleid, in een korte tijd, een enorme schaalvergroting in de landbouw plaats. Het beleid stimuleert het verhogen van de productie enorm. Door nieuwe technieken en machines, zoals trekkers en melkmachines, wordt het mogelijk grotere aantallen dieren te houden, hectares te bewerken en fruit te telen. Landbouwbedrijven worden fors groter en de productie neemt explosief toe. De boerderijen langs de IJssel groeien niet zo snel als in de rest van het land.

Deze periode van rationalisatie luidt het einde in van de bloeitijd van de hoogstamfruitteelt. Vanaf de jaren 60 komen de laagstambomen in opmars.

Deze bomen zijn gemakkelijk te bewerken, leveren snel veel fruit en maken efficiënter gebruik van de oppervlakte. Daardoor zijn ze economisch aantrekkelijker dan hoogstambomen.

Daarnaast is er een sterke overproductie van fruit in de toenmalige Europese Economische Gemeenschap. Wanneer in de jaren zestig en zeventig de overheid een rooipremie biedt om oude boomgaarden op te ruimen, doen veel boeren daaraan mee. De hoogstamboomgaarden worden gerooid, het land wordt grasland, de voorheen gemengde bedrijven specialiseren zich in het melkvee. Slechts een enkeling gaat verder in het fruit, maar ook op die bedrijven moet de hoogstam uiteindelijk het onderspit delven.

Met het rooien van de boomgaarden verdwenen ook de oude fruitrassen grotendeels uit de IJsselstreek. Er werden vroeger in de streek tientallen rassen appels en peren geteeld met verschillende smaken, gebruiksmogelijkheden en gebruikperiodes.

13

Tegelijkertijd met de boomgaarden verdwenen de meidoornhagen ook op grote schaal uit het landschap. Deze hagen vormden vroeger de veekering tussen percelen. Door de komst van prikkeldraad verloren ze hun functie.

In de periode tot en met de jaren zestig voldoen de oude IJsselhoeven nog als bedrijfsgebouw. Ze zijn groot genoeg. Maar als de schaalvergroting, specialisatie en mechanisatie in de jaren zeventig en tachtig verder doorzet, verschijnen bij de boerderijen de eerste ligboxenstallen, voedersilo's, kuilplaten, mestsilo's en andere nieuwe bedrijfsonderdelen. Kleinere boeren kunnen de concurrentie met hun grote collega's niet meer aan en stoppen. Deze boerderijen worden vaak opgekocht en opgeknapt door burgers.

Heden en toekomst van boomgaarden en boerderijen

Veel van de grote IJsselhoeven worden nog bewoond door boeregezinnen maar worden vaak niet meer doelmatig voor de landbouw gebruikt. De grote schuren en bijgebouwen waar eerder het vee in huisde, staan leeg of worden gebruikt voor opslag. Nieuwe bedrijfsgebouwen zijn ruimer, lichter en luchtiger en het werken erin bespaart tijd en dus geld. Boerderijen en schuren worden in een aantal gevallen slecht onderhouden. Agrariërs investeren liever in grond, melkquotum en nieuwe stallen, dan in de oude gebouwen die voor hun bedrijfsvoering weinig waarde hebben.

De hoogstamboomgaard als karakteristiek element in het IJssellandschap is grotendeels verdwenen. Er zijn langs de IJssel nog enkele restanten van de oude boomgaarden rond boerderijen en bij particulieren te vinden. Ook de laagstamfruitteelt neemt af. Tegenwoordig zijn er nog maar enkele bedrijfsmatige fruittelers in de IJsselstreek te vinden. Naar schatting is er in het noordelijke deel van de IJsselstreek tussen Zwolle, Deventer en Voorst nog een 150 tot 200 ha aan hoogstamfruitboomgaard. Dit zijn restanten van oude productieboomgaarden, soms wat groot uitgevallen boerderijboomgaarden, maar gelukkig ook een sterk groeiend aantal nieuw aangeplante

foto: H. Kolzer

hoogstamfruitbomen. De laatste jaren is er, vooral bij buitenlui, nieuwe belangstelling voor de hoogstamboomgaarden en IJsselhoeven. Daar is een combinatie van redenen voor. De belangrijkste redenen zijn de cultuurhistorische waarde, de landschappelijke kwaliteit en de charme van de hoeve en de omgeving. Daarnaast speelt de ecologische waarde een belangrijke rol. Hoogstamfruitbomen zijn het domein van veel insecten en geliefd bij de verschillende soorten vogels. Oude bomen met holten in de stam bieden broedgelegenheid aan steenuilen en vleermuizen. Eigenaren waarderen ook de variatie aan fruit die jaarlijks wordt geoogst en het onderhoud van een boomgaard is een aardige vrijetijdsbesteding. Door aanplant van nieuwe bomen worden ook de traditionele fruitrassen in stand gehouden. Steeds meer mensen krijgen oog voor de inpassing van hun woning of bedrijf in het landschap en de cultuurhistorische waarde van het geheel. Ze kiezen daarom voor het herstel van de oorspronkelijke erfbeplanting en de boomgaard.

Stichting IJsselhoeven en IJsselboomgaarden zien een bloeiende toekomst. De oorspronkelijke functie van de hoeve en bongerd is verdwenen, maar nieuwe functies zorgen voor behoud en ontwikkeling. Wanneer de agrarische functie verdwijnt en er een nieuwe functie ontstaat, verandert daarmee het uiterlijk van de hoeve, het erf en de bongerd. Wanneer deze transformatie plaatsvindt met voldoende tijd, kennis, inzet en middelen hoeft de kwaliteit niet te worden aangetast. Dit zien de stichtingen als de grootste kans om deze karakteristieke elementen in het IJsellandschap te behouden.

15

Erven langs de IJssel

Voor- en achtererf

De erven bij de IJsselhoeven zijn verdeeld in 'voor' en 'achter'. Deze tweedeling bestaat al van oudsher en heeft te maken met de taakverdeling tussen boer en boerin. 'Voor' hoorde bij het woongedeelte en daar zwaaide de boerin de scepter. Hier lagen dan ook de moestuin, de bleek (een kort gemaaide weide om linnen op te bleken), de eventuele siertuin en soms ook de boomgaard. Vaak vertelde de tuin iets over de status van de bewoners. Hoe meer geld en personeel men had, hoe meer tijd en aandacht men aan de tuin kon besteden. De aankleding en de inrichting en de beplanting konden pracht en praal uitdrukken. Maar ook soberheid, orde en eenvoud en godvrezendheid konden in de tuin tot uiting komen. Het statussymbool van rijkdom en invloed was de rode beuk, die na 1850 bij veel IJsselhoeven, in navolging van de landschapsstijl, als solitaire boom werd aangeplant. Op menig erf is deze beuk ook nu nog de belangrijkste blikvanger in de voortuin.

16

'Achter' was het domein van de boer. Hier lag het bedrijfs gedeelte met bijgebouwen, de schuren voor de werktuigen. Het achtererf heeft een ander karakter dan het voorerf. Het achtererf is van oorsprong het bedrijfs gedeelte van de boerderij en heeft daardoor een directe verbinding met de aanliggende kavels en het omringende landschap. Daarnaast is het achtererf ruimer van opzet, omdat de bedrijfsfuncties die ruimte vragen. Het vee loopt

over dit deel van het erf naar de stal of er juist uit, de trekkers en andere landbouwmachines rijden hier rond en vrachten hooi, stro, krachtvoer, kuilvoer, mest en melk worden hier aan- en afgevoerd en opgeslagen. De erfverharding is in de loop der jaren aangepast aan de zwaarte van de wagens en machines.

Boerderijtuinen

Boerentuinen zijn te verdelen in drie typen. Veel voorkomend is de klassieke nutstuin beplant met vooral groenten en kruiden, soms ook met bloemen er tussen. De hoofdvorm is een rechthoek of vierkant en de tuin is vaak omgeven door een heg of een hek. Deze tuin ligt vaak recht voor de boerderij.

Daarnaast kennen we de formele siertuin. Deze ontstond in navolging van de aanleg van barokke, formele tuinen bij landgoederen en kastelen. Boeren die geld hadden, wilden ook zo'n tuin, of elementen daarvan, vóór hun boerderij. Kenmerkend voor de formele barokstijl zijn symmetrische vormen, geknipte hagen en heggen en vormsnoei. De buxustuintjes en de leilindes, die in sommige oude boerentuinen nog voorkomen zijn dus afgeleid van de formele tuinstijl. De aanleg van een formele tuin voor de boerenwoning betekende zeker niet het einde van de klassieke nutstuin. Deze verhuisde in veel gevallen naar de zijkant van het erf. Soms paste men ook elementen van de formele stijl toe in de moestuin. Dan kregen perken met groenten en bloemen een rand van buxus. En omgekeerd plantte men in een formele voortuin ook wel eens groenten. Men sprong creatief en naar eigen inzicht om met wat men zag.

Onder invloed van de veranderde opvattingen over de natuur en tuinkunst ontstond in Engeland al in de tweede helft van de achttiende eeuw een andere tuinstijl die we de landschapsstijl of slingertuin noemen. Het landschap werd geïmiteerd in de parkachtige tuinen, vijvers werden gegraven, hoogtes aangebracht, schuine zichtlijnen werden gecreëerd en in de zacht glooiende gazons plantte men bomen.

Deze drie typen boerderijtuinen zijn ook nu nog vaak te vinden rond de boerderijen langs de IJssel.

A

Recht voor u ziet u de watertoren van Olst, die in feite gebouwd werd als kerktoren. Vandaar dat de toren aan de bovenzijde open is, zodat de klokken daar hun plek in konden vinden én hoorbaar zijn. In de jaren vijftig gebouwd, was het de bedoeling dat ter plekke een kerk gesticht zou worden. Het parochiehuis dat als tijdelijke behuizing voor de kerkgangers dienst deed, wordt nog steeds als zodanig gebruikt. De kerk is nooit gebouwd.

B

Jan Hooglandstraat 2, deze prachtige villa is een mooi voorbeeld van de 'eclectische stijl' (combinatie van verschillende stijlen en stromingen) gebouwd met een middenrisaliet, rond 1880. Het is een gemeentelijk monument.

C

Hoek Koekoekspad, hier ziet u een houten huis met een sedum dakbedekking. Deze dakbedekking werkt als thermisch isolatie zowel tegen de kou als tegen de warmte. Daarnaast draagt deze dakbedekking bij aan een gezonde en duurzame leefomgeving.

Bij het passeren van de Kleistraat aan de linkerhand ziet u een rij perenbomen staan.

Verder langs de Koekoeksweg ziet u links fruitteeltpercelen en verder op links een kleine boomgaard.

D

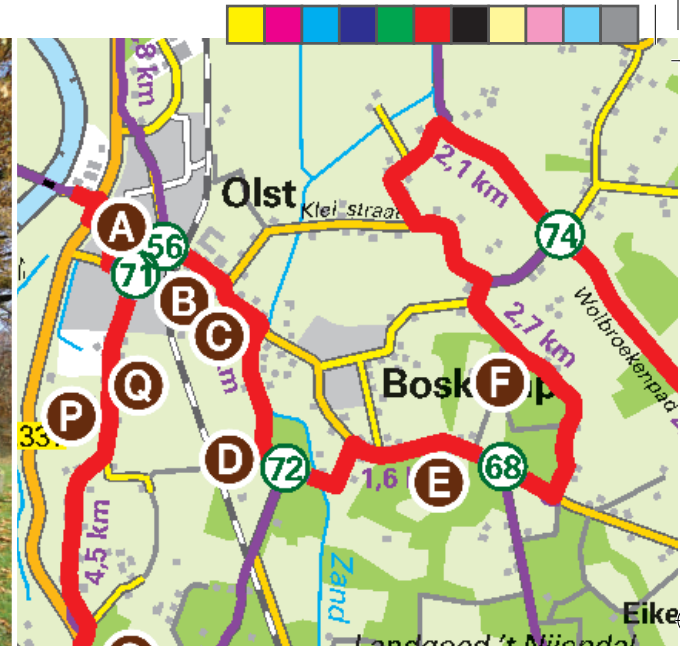
Langs de Diepeveenseweg liggen fruitpercelen van het fruitbedrijf Steenbruggen.

E

Eikelhofweg links en rechts, aan de patronen en gebruikte kleuren verf op de luiken kon men zien tot welk landgoed de pachtboerderijen behoorden. De vormen en kleuren kwamen veelal voort uit het wapen van het betreffende landgoed. Bij de Eikelhofweg 6 en 21 vindt u elk een hoogstamboomgaard.

F

Op de Ketelgatstraat bevindt zich aan de linkerkant het landgoed Spijkerbosch. Op het landgoed bevindt zich ook een hoogstamboomgaard en leifruitbomen. Deze zijn echter niet zichtbaar vanaf de weg.

1. Start bij parkeerplaats pont Olst Welsum
2. Rechtdoor Veerweg volgen
3. Rijksstraatweg oversteken (Pas op)
4. Onderaan rechts aanhouden Benedendijk
5. Na ruim 100 m linksaf H. Droststraat
6. Na 100 m ga schuin rechts Koningin Julianalaan in
7. Na ongeveer 200 m linksaf wethouder A.G. Dekkerlaan in
8. Na bijna 200 m (fietsknooppunt 71) linksaf Jan Schamhartstraat
9. Na ruim 150 m schuin rechts A. Geertsstraat aanhouden
10. Spoor over Jan Hooglandstraat volgen
11. Deze weg gaat over in de Koekoeksweg
12. Na 350 m voor het water, rechtsaf Diepenveenseweg in
13. T-splitsing voor kasteel Hoenlo links aanhouden Hoenloseweg

G

Boxbergerweg 2, het erf aan de Boxbergerweg, net buiten Diepenveen, ligt in een kleinschalig landschap binnen het gebied dat gevormd wordt door de aanwezigheid van landgoederen. Dit uit zich door de bossen met afwisselend cultuurlandschap met relatief kleine percelen, meidoornheggen en houtwallen. Het erf ligt ingebed in dit kleinschalige landschap. Het beeld wordt gedomineerd door de hoge inlandse eiken langs de Boxbergerweg en de acacia's en kastanje aan de noordzijde. Het erf zelf wordt omringd door hagen van meidoorn, beuk en buxus. De hagen geven structuur aan het erf.

H

Op de Lange Dijk 4 ligt aan de linkerkant een hoogstamboomgaard.

I

Op de Molenweg 42 vindt u links een hoogstamboomgaard.

Naast Molenweg 75 ziet u een pas aangelegde kleine fruitboomgaard.

J

Tegenover Olsterweg 45 aan de overkant van de wetering ligt links een boomgaard.

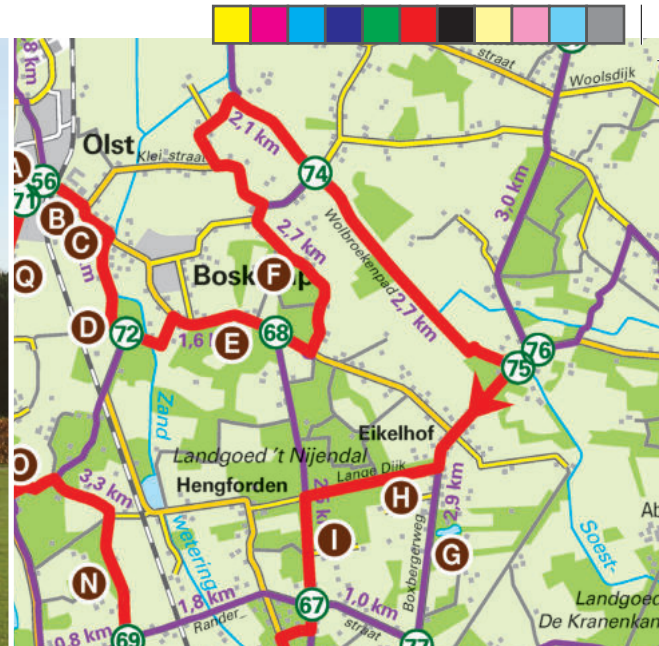
K

Kerkplein Diepenveen rechts, met Nederlands Hervormde Kerk

Op het huidige kerkplein stond in 1400 een vrouwenklooster, in de traditie van de Moderne Devotie. De Moderne Devotie is een hervormingsbeweging ontstaan in de veertiende eeuw. Deze stroming keerde zich tegen de misstanden en misbruiken binnen de kerk. In 1578 werd dit klooster verwoest. Alleen de ruïne van kapel en kosterij bleven bewaard. In 1920 werd de kapel gerestaureerd en als protestante kerk in gebruik genomen.

Dorpsstraat 43

Naai- en breischool in 1873 gebouwd met koninklijke goedkeuring, op initiatief van ingezetenen van Diepenveen vanuit de toneelvereniging 'Tot Nut en Genoegen'. Het éénklassige dorpsschooltje met woonruimte voor de docente is gebouwd aan de rand van de toenmalige dorpskern, naast de brug over de Soestwetering. In het pand is nu een studio gevestigd.

14. Einde Hoenloseweg rechtsaf
fietspad langs Eikelhofweg volgen

15. Bij knooppunt 68 rechtdoor fietspad
volgen

16. Bij paddenstoel 22019/001 links af
- pas op - Eikelhofweg oversteken,
Ketelgatstraat volgen

17. Einde Ketelgatstraat rechtdoor
en bij splitsing links aanhouden

Kleistraat volgen bij paddenstoel
22016/001

18. 1e weg rechts Kotterikstraat

19. Na 750 m voor de wetering rechtsaf
Wolbroekenpad

20. Na ruim 3,5 km bij fietsknooppunt
75, sla rechtsaf Boxbergerweg over
fietspad volgen. Bij einde fietspad
Boxbergerweg volgen.

21. Weg volgen tot aan Lange Dijk
rechtsaf

22. Na 1,2 km linksaf Molenweg

23. Bij fietsknooppunt 67 schuin
rechtdoor Randerstraat oversteken,
Molenweg blijven volgen

24. Na ongeveer 250m 1e weg rechtsaf
Molenveldsweg (tegenover A.P.K-
station links van de weg)

L

Bouwhuisweg 4, de boerderij aan de linkerkant is gebouwd begin jaren '60 in de vorige eeuw omdat de oude hoeve was afgebrand. Opvallend dat de geschiedenis zich herhaald. In dit type boerderij verblijft het vee als de bewoners weer onder een kap. Het gebouw is als een halleboerderij gebouwd.

M

Halverwege het Randerpad ziet u ver in het land de nieuwe boomgaard van zorgboerderij Kleine Wildenberg.

N

Aan de Bockhorsterweg is het erf van de nieuw gebouwde boerderij aangekleed met fruitbomen.

O

Aan het einde van de Kletterstraat bij de boerderij rechts ligt een kleine boomgaard.

P

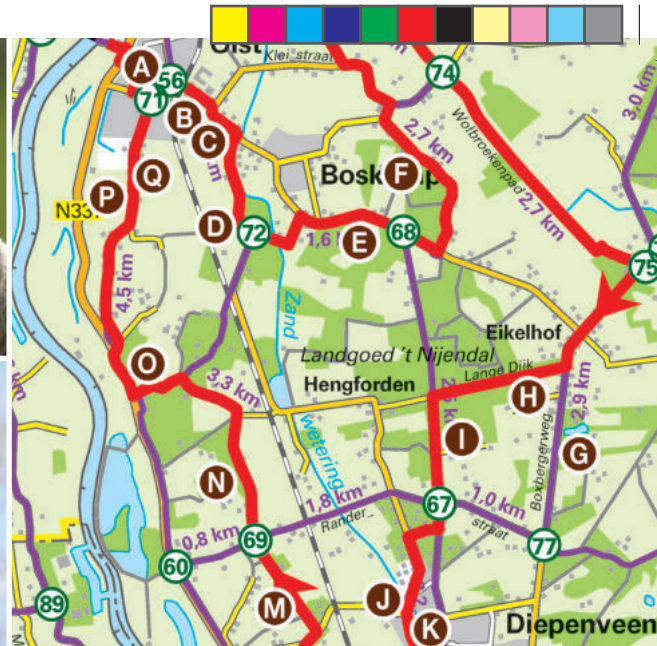
Halverwege de Jan Scharmhartstraat ligt aan de linkerkant een nieuwe boomgaard. In de zelfde straat op nummer 88 ligt het fruitteeltbedrijf van Vilsteren.

Recent zijn de fruitteeltpercelen aan de rand van het dorp gerooid i.v.m. nieuwbouw van huizen.

Q

*Jan Schamhartstraat 93, Olst
Ondanks het relatief kleinschalige landschap door de invloed van de landgoederen is het landschap na verkavelingen opener geworden. De omliggende landbouwpercelen zijn groter geworden en landschapselementen zoals meidoornheggen en houtwallen zijn tijdens verkavelingen deels opgeruimd. Desondanks ligt het erf met de gemengde beplanting niet los in het landschap. De beplanting met voornamelijk eiken langs de Randerstraat zorgt hiervoor.*

25. Bij T-kruising met Olsterweg linksaf Olsterweg volgen

26. De weg gaat na ruim 500 m over de wetering en wordt dan Dorpsstraat

27. Na weer 500 m (bij het Hof van Salland) schuin rechtsaf Schapenzandweg

28. Voor het spoor wordt weg onverhard, steek het spoor over

29. Na 800 m links aanhouden Bouwhuisweg

30. Na 400 m bij kruising scherp rechtsaf Kozakkenweg (weg blijft onverhard)

31. Sla na 300 m rechtsaf IJsseldijk (fietsknooppunt 55)

32. Na ruim 350 ga schuin rechts Schapenzandweg

33. Na 50 m bij Y-splitsing links aanhouden

34. Pas na ruim 1 km rechts aanhouden Sallandse weg volgen

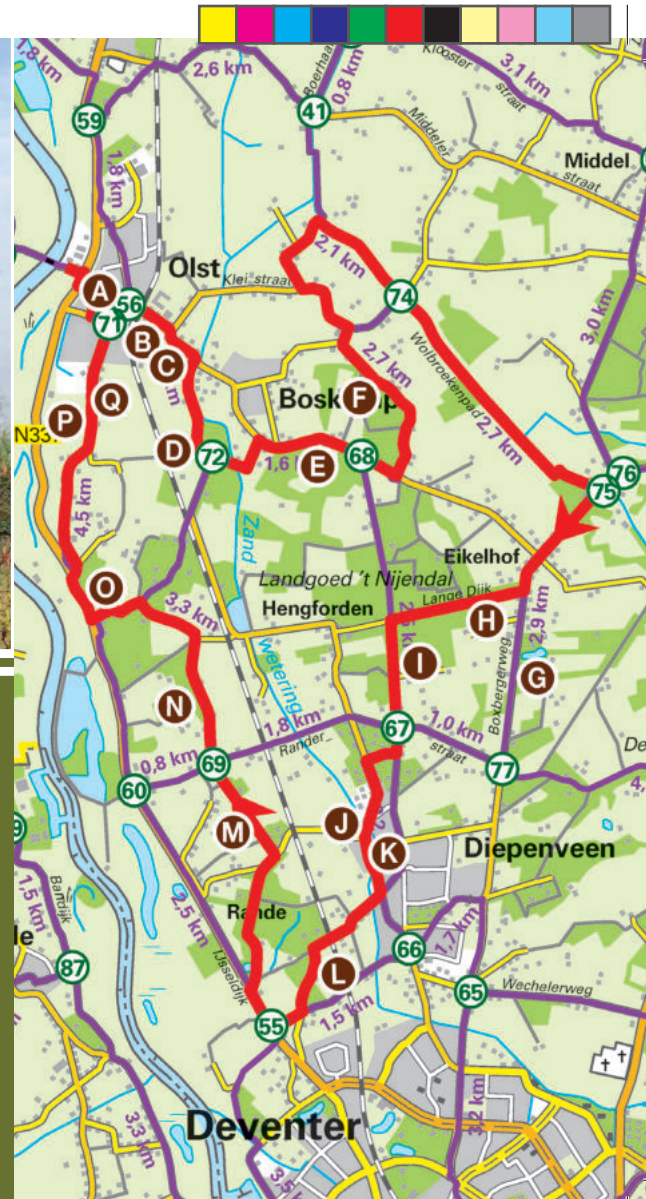
35. Al na 100 m linksaf Randerpad in; laatste stuk wordt smal paadje

36. Na 1 km kruising met Randerstraat (fietsknooppunt 69) schuin oversteken Bockhorsterstraat in

41. Jan Schamhartstraat blijven volgen tot Wethouder A.G. Dekkerlaan linksaf (fietspad knooppunt 71)
42. Sla na 200 m rechtsaf Koningin Julianalaan in
43. Na 200 m schuin links H. Droststraat in
44. Na 100 m rechts aanhouden tot Benedendijk
45. Na 100 m omhoog tegen dijk. - Pas op - Rijksstraatweg weg oversteken
46. Via Veerweg richting start- en eindpunt.

foto's: H. Kelzer

Colofon

Dit routeboekje is een uitgave van Stichting IJsselhoeven en Stichting IJsselboomgaarden in het kader van de projecten 'Verder werken aan IJsselhoeven' en 'IJselfruit, inspiratiebron voor landschappelijke versterking' i.s.m. Salland Marketing.

Teksten en redactie:

Ton van Genabeek en Rob le Rutte
(Stichting IJsselboomgaarden).
Johan Jonker en Wim Jansen (Stichting IJsselhoeven)
Gerko Hopster en Annemieke Wissink (Pratensis)

Vormgeving: Brigitte Kuipers (Pratensis)

Foto's:

Stichting IJsselhoeven
Stichting IJsselboomgaarden
(tenzij anders vermeld)

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

Meer informatie:

Stichting IJsselhoeven
www.ijsselhoeven.nl

Stichting IJsselboomgaarden
www.ijsselboomgaarden.nl

© 2013, Stichting IJsselhoeven en Stichting IJsselboomgaarden

De projecten 'Verder werken aan IJsselhoeven' en 'IJselfruit, inspiratiebron voor landschappelijke versterking' zijn mede mogelijk gemaakt met een financiële bijdrage van:

Europees landbouwfonds voor plattelandontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland.